

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Arntzen De Besche Advokatfirma AS
Boks 8853
trondheim@adeb.no
7481 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref

Dato

22/491-6

11. juli 2022

Vedtak vedr. klage på Mattilsynets avslag på dispensasjon for gjødselproduktet Ecopro2

Det vises til klage av 30.11.2021 på vegne av Ecopro AS, vedrørende Mattilsynets avslag på søknad om dispensasjon fra bestemmelsene i gjødselvereforskriften om bruksbegrensninger for gjødselprodukter som inneholder avløpsslam. Avslaget innebærer at det ikke er gitt dispensasjon for spredning av gjødsel som inneholder avløpsslam på eng. Klagen er oversendt Landbruks- og matdepartementet for behandling.

Bakgrunn for saken

Ecopro AS har i flere år fått innvilget dispensasjon fra kravene i gjødselvereforskriften § 25 jf. § 31 2 ledd, hva gjelder bruk av gjødsel som inneholder avløpsslam. Ecopro AS produserer i dag gjødselproduktene Ecopro 1 (tørrgjødsel) og Ecopro 2 (våtgjødsel), hvor en av komponentene som inngår er avløpsslam. Søknadene om dispensasjon er fram til nå innvilget bl.a. med bakgrunn i den behandlingsmetode og fremstilling av produktene som Ecopro AS benytter, jf. kravene i forskriftens § 31 andre ledd. Søknad om forlengelse av dispensasjonen frem til 1. mars 2025 er innvilget av Mattilsynet for produktene Ecopro 1 samt for Ecopro 2 på arealer der det dyrkes grønnsaker, potet, bær og frukt. Det er imidlertid ikke gitt fornyet dispensasjon for bruk av Ecopro 2 for spredning på eng.

Regler som gjelder for produkter med avløpsslam

I utgangspunktet kan produkter med avløpsslam ikke spres på areal der det dyrkes grønnsaker, poteter, bær eller frukt, jf. gjødselvereforskriftens § 25 første ledd. Der produkter med avløpsslam er spredt, kan det først dyrkes slike vekster tre år etter siste sprededato. Der det er spredt avløpsslambasert gjødsel med særskilte bruksvilkår kan det likevel dyrkes slike vekster dersom det har gått minimum 10 måneder etter siste sprededato.

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Avdeling for
matpolitikk

Saksbehandler
Terje Røyneberg
22 24 91 48

Produkter med avløpsslam kan ikke spres i eng eller brukes i gartnerier, jf. gjødselvareforskriften § 25 annet ledd første pkt. I private hager, parker, lekearealer eller lignende må avløpsslam bare brukes som en del av et dyrkingsmiddel, jf § 25 annet ledd siste setning.

Rådsdirektiv 86/278/EØF (slamdirektivet) er gjennomført i dagens gjødselvareforskrift. I direktivets artikkel 7 heter det at medlemsstatene skal forby bruk av slam eller levering av slam med sikte på bruk på beitearealer eller arealer med fôravlinger dersom det beites eller innhøstes fôravlinger der før utløpet av en bestemt frist. Fristen, som skal fastsettes av medlemsstatene under hensyntagen særlig til geografiske og klimatiske forhold, kan ikke under noen omstendighet være kortere enn tre uker. Ved implementering av direktivet ble det ikke satt noen frist i gjødselvareforskriften for bruk i eng mv. Gjødselvareforskriften er dermed strengere enn minstekravet i direktivet.

I medhold av gjødselvareforskriftens § 31 kan Mattilsynet kan dispensere fra § 25, første og annet ledd, § 27, samt fra bruksbestemmelsene i vedlegg 4, dersom det kan dokumenteres at innholdet av tungmetaller er særlig lavt og/eller behandlingsprosessen har gitt en vesentlig høyere kvalitet på produktet enn det råvaren skulle tilsi.

For at dispensasjon skal kunne innvilges, har det blitt lagt til grunn at avløpsslam skal hygieniseres med termisk hydrolyse (Cambi-metoden). Innhold av tungmetaller skal også være særlig lavt. Det har videre vært et krav at det må gå minimum 10 måneder fra spredning til man kan dyrke grønnsaker, poteter, bær og frukt. Når det gjelder spredning på eng, har det ved innvilgelse av dispensasjon blitt satt frist på minimum 3 uker fra spredning til høsting/beiting.

Vurdering

Dispensasjon fra forskriftskravene til spredning av Ecopro AS sine gjødselprodukter har vært gitt i flere år, siste gang i 2021 med utløp i mars 2022. I vedtaket fra 2021 ble det påpekt at det ikke kan påregnes at det også for kommende år vil bli gitt dispensasjon fra forbudet mot bruk av gjødsel inneholdende avløpsslam i eng. Avslaget som nå er gitt, er begrunnet i interne føringer fra Mattilsynets hovedkontor om en omlegging av forvaltningspraksis for dispensasjoner for bruk av avløpsbaserte gjødselprodukter. Omleggingen av praksis er basert på at det kan knyttes en viss risiko til miljøgifter ved bruk av avløpsslam i eng, først og fremst for beitende dyr. VKM gjennomførte en risikovurdering av avløpsslam i 2009, men dette forholdet ble den gang ikke vurdert. Forholdet er heller ikke risikovurdert i EU. Nå opplyser klager at Ecopro 2 likevel ikke er aktuelt å bruke på eng der det beiter dyr. Departementet forholder seg derfor til disse opplysningene.

I henhold til gjødselvareforskriften, er det adgang til å dispensere fra forbudet mot spredning av gjødselprodukter inneholdende avløpsslam. For å kunne innvilges dispensasjon, stilles det krav til både fremstillingsmåte og dokumentasjon av innholdet av bl.a. tungmetaller. For å møte regelverkets krav til dispensasjon, har Ecopro AS fremlagt omfattende dokumentasjon på utførte analyser, herunder tungmetaller. I tillegg fremstilles produktet ved termisk

hydrolyse (Cambi-metoden) som tilfredsstillende krav satt i biproduktregelverket. Innhold av miljøgifter er mer krevende å dokumentere, men Ecopro AS har oppmerksomhet knyttet til dette med sikte på å få frem tilfredsstillende data.

Både fremstillingsmåte og dokumentasjon oppfylder dermed kravene til dispensasjon i forskriften. Dette har også vært den faglige begrunnelsen for tidligere innvilgelse av dispensasjon som har vært gitt over flere år.

Begrunnelsen for at foreliggende søknad nå kun er delvis innvilget, er en ønsket omlegging av praksis fra Mattilsynets side. Omleggingen beror på en mulig risiko spesielt for beitende dyr på eng. En omlegging av den etablerte praksisen forankret i dagens regelverk, bør etter departementets vurdering bygge på oppdatert og allment kjent fagkunnskap om risiko ved bruk av denne type gjødselprodukter. Departementet kan ikke se at det er nye faglige holdepunkter for en omlegging av praksis pr i dag, og hensynet til aktørenes forutberegnelighet tilsier at en omlegging av praksis bør vurderes nærmere.

Når det gjelder slamdirektivets krav til bruk av avløpsslam i eng, er det ikke fastsatt noen konkret frist i norsk regelverk. Direktivet angir minimum 3 ukers frist fra spredning til høsting. Det legges derfor til grunn at på eng der produkter inneholdende slam er benyttet, må det gå minimum 3 uker før fôravlinger høstes. Dette innebærer at dispensasjon for bruk av Ecopro 2 på eng kan gis på vilkår av at det går minimum 3 uker fra spredning til høsting.

På bakgrunn av ovenstående, er departementet av den oppfatning at dagens praksis bør kunne videreføres innenfor regelverkets rammer inntil det eventuelt er faglige holdepunkter for å endre praksis, og da fortrinnsvis gjennom en forskriftsendring.

Vedtak

Klager gis medhold i klagen og innvilges dispensasjon fra kravene i gjødselvarerforskriften, jf. § 25, 2. ledd. Dispensasjonen gjelder fram til 1. mars 2025, og innebærer at gjødselproduktet Ecopro 2 kan nyttes i eng forutsatt at det går minimum tre uker fra spredetidspunktet til høsting av gras. Videre må det gå minimum 10 måneder dersom det er aktuelt å dyrke grønnsaker, poteter, bær eller frukt på aktuelle spredearealer. Dispensasjonen omfatter ikke bruk i eng/grasmark beregnet for beitedyr.

Vedtaket er endelig, og er fattet med hjemmel i gjødselvarerforskriften § 25, jf. § 31 andre ledd, jf. slamdirektivet artikkel 7 bokstav a).

Med hilsen

Eva H. Ellingsen Grendstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Terje Røyneberg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:
Ecopro AS
Mattilsynets hovedkontor